سحرگاه امروز گزارش رسید که از نخستین ساعات کودتا بوسیله ۷ بمب افکن عراق

کاخ عارف بمباران شد

فوق العاده

اطلاعات

جمعه دهم تیرماه ۱۳۴۵
تکشماره یك ریال

دومین فوق‌العاده اطلاعات

پس از وقوع کودتای نظامی عراق شماره فوق‌العاده اطلاعات ، عصر دیروز انتشار یافت وبخاطر آنکه خوانندگان گرامی درجریان آخرین اخبار وتحولات عراق قرار گیرند، فوق‌العاده دوم اطلاعات صبح امروز منتشر شد .

عارف اعلام کرد کودتارا درهم شکسته است

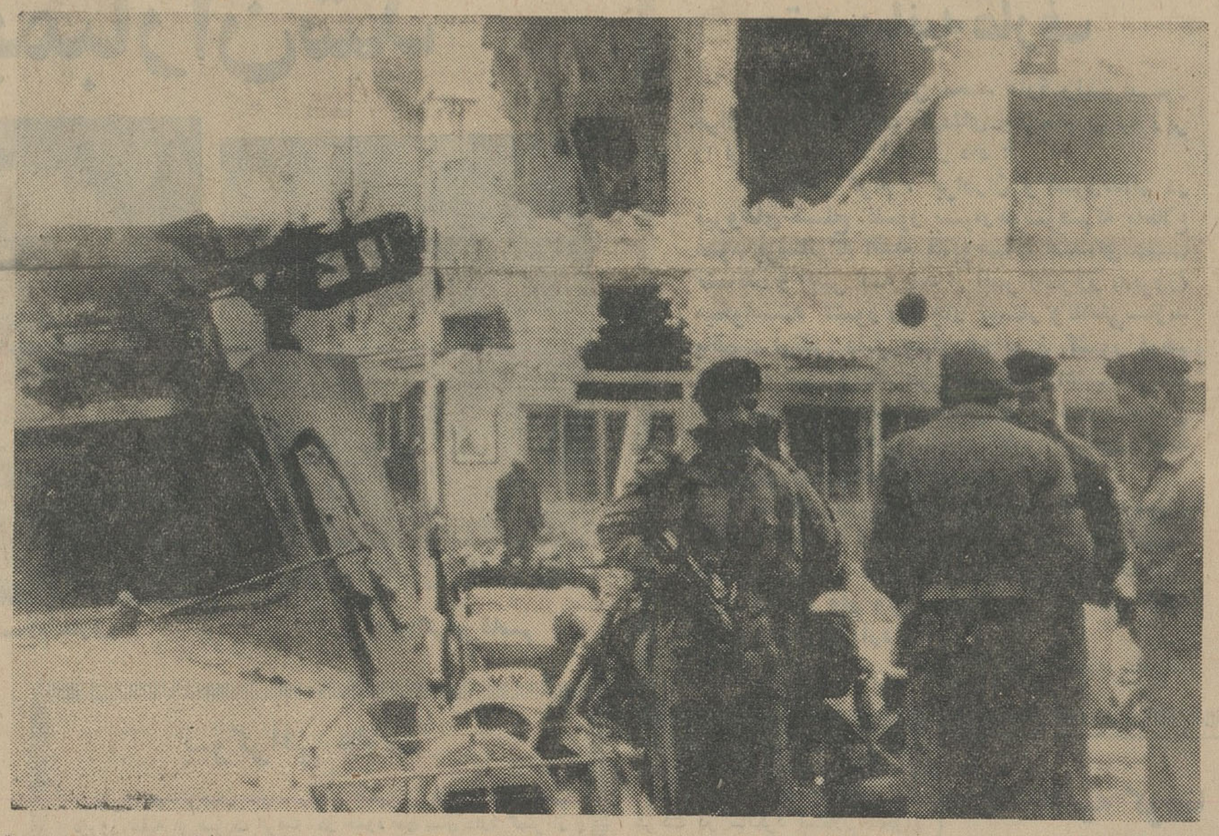

عبدالرزاق رهبر کودتا دستگیر شد

خبرگزاریها گزارش میدهند جنگ شدیدی درنقاط مختلف عراق درگرفته‌است

۳ اعلامیه کودتا

در ساعت ۴٫۴۵ دقیقه بعد از ظهر بوقت تهران رادیو بغداد بر روی‌یکی از امواج سه‌گانه بطور ناگهانی‌شروع به پخش سه اعلامیه کرد نخستین اعلامیه شورای انقلاب عراق در ساعت ۵ و چند دقیقه بعداز ظهر بوقت تهران منتشر شد.

اعلامیه شماره ۱ شورای انقلاب
ملت گرامی عراق !
دراین روز فرخنده ارتش شمابرای آنکه دست شیادانی راکه می‌خواستند عراق رابه وضع قبل از انقلاب برگردانند اقدام کردو برای بنیان گذاری جامعه‌ای سعادتمند که در آن

بقیه در صفحه دوم

بغداد ـ ۳۰ ژوئن

عصر دیروز گروهی ازافسران باحمایت نیروی هوائی عراق وعناصر ارتشی کوشیدندکه رژیم عراق را براندازند، اما دولت عراق اعلام کردکه درعرض مدتی کمتر از ۷ ساعت این‌توطئه را درهم شکسته است .

هفت هواپیمای ارتشی کاخ ریاست‌جمهوری را دربغداد بمباران وویران‌کردند ودونفرراکشته وشش نفر را مجروح نمودند .

اعلامیه‌ای‌که توسط رئیس‌جمهورعبدالرحمن عارف ،که دراین کاخ میزیست، حاکی است که شش نفر ازسران وگردانندگان توطئه توقیف شده‌اندکه در میان آنها عارف عبدالرزاق فرمانده سابق نیروی هوائی ونخست‌وزیر سابق که در سپتامبر گذشته به‌کودتای ناکامی دست زد وبه قاهره گریخت دیده میشود .

شد معلوم میشود هدف کودتا وحدت دادن بین مصر و عراق و گرایش‌دادن عراق بسمت دست چپ بوده است .

رادیو بغداد گزارش داد که علاوه برگردانندگان‌کودتا ، شش نفر که در یکی از جاده های اطراف بغداد با چتر نجات فرود آمده بودند دستگیر شده اند .

از موصل

توطئه کودتا ظاهرا از شهر شمالی موصل‌شروع‌شده است.دراینجا نیروی شورشیان هواپیماها و فرودگاه را تسخیر کرده،هواپیماهارابرای‌بمباران کردن‌کاخ ریاست جمهوری به حرکت درآورند . اما نیروهای وفادار به‌دولت در موصل به تقاضای شورشیان دایر براینکه در سربازخانه های خودبمانند توجهی‌نکردند و به خیابان هاریختند و چون تعداد آنها بیشتر از شورشیان بود آنها را عقب زدند .

گردانندگان توقیف شده کودتا با اعضای سازمان های سیاسی ممنوعه ، و جنبش ناسیونالیستی عرب همواره طرفدار همکاری نزدیك با مصر و عبدالناصر بوده‌اند .

در سوریه که همسایه عراق است یك سخنگوی نظامی این گزارش راکه واحد های نظامی سوریه وارد عراق شده‌و در کودتا شرکت کرده‌اند«بکلی بی‌اساس و دروغ» نامید .

اعلامیه بعدی که از طرف‌رادیوبغداد صادر شد حاکی است که عبدالرزاق رهبر کودتا در شهر موصل توقیف شده است و « گروهی از ماجراجویان کوشیدند به تلاش احمقانه‌ای برای از بین بردن شادی و رفاه مردم دست بزنند و صلح و ثبات کشور را مختل سازند . ارتش ما ماجرا جویان را سرکوب کرد و آنها را به سرنوشت

بقیه در صفحه دوم

گزارشهای قبل ازشکست کودتا

گزارش های‌رسیده به‌بیروت حاکی است‌که جنك درخیابانهای بغداد ادامه دارد . رادیو بغداد دولت عارف والبزاز رامتهم کردکه« می ـ خواسته‌اند عراق رابه اجبار به‌وضعی مانند پیش از انقلاب ۱۴ژوئیه» برگردانند » (اشاره رادیو بغداد به دوران سلطنت عراق است که در اثر کودتای عبدالکریم قاسم سرنگون شد)

رادیو گفت رژیم‌جدید عراق هرگونه قراردادی را که با کشور های برادر عرب منعقد شده محترم خواهد شمرد و وعده داد که«مسائل شمال ، (اشاره به موضوع کردها) راحل خواهد کرد .

گفته میشود عبدالرزاق تحت حمایت بعضی از واحد های ارتش از مرز سوریه واردعراق شده و بلافاصله ایستگاه رادیو را اشغال کرده‌است .

دراعلامیه رادیو به پرزیدنت عارف قول داده میشود که اگر خودرا تسلیم کند جانش درامان خواهد بود ، ولی نیرو های نظامی هوادار «شورای انقلابی » دستور دارند هرگونه مخالفتی را بشدت سرکوب کنند .

خشمگین هستند

گزارش میرسد که بعضی از افسران ارتش عراق از اعلامیه دیشب دولت که در آن طرح حل‌وفصل جنك داخلی عراق باکردها بیان شده‌بود خشمگین هستند . طبق این برنامه دولت عراق ملیت کردهارا در چهار چوب قانون اساسی برسمیت خواهد شناخت و به‌کرد ها مقامات مناسبی در دولت عراق خواهد داد و زبان کردی را همراه با زبان عربی بعنوان یك زبان رسمی خواهد شناخت .

قاهره ـ خبرگزاری فرانسه ـ رادیو بغداد اعلامیه‌ای خطاب‌به افسران پادگان های مختلف صادر کرد واز آنها دعوت نمود که جز فرمانهای «فرماندهی ملی شورای انقلابی» فرمان دیگری را نبرند. بعداز آنکه رادیو وعده دادکه روی امواج دیگر اخبار را پخش خواهد کرد .

رادیو بغداد که‌در ساعت ۴٫۵ (بوقت تهران) قطع شده بود یکساعت بعد روی امواج ۵۹ متر شروع به پخش بلاانقطاع مارش های نظامی ومیهن پرستانه نمود .

بامضای عبدالرزاق

اعلامیه های رادیو بغداد که فقط روی یکی از امواج آن صادر میشد همه بامضای عارف عبدالرزاق بود که در سال گذشته پس‌از شکست در تلاش خود برای‌کودتابمصر تبعید شد . دراین اعلامیه‌ها همه‌جا از رئیس جمهور عبدالرحمن عارف بعنوان «ماژور ژنرال» نام برده شده است واز افسران ارتش خواسته شده از پشتیبانی از رژیم عارف دست بردارند ودستورات فرماندهی ملی شورای انقلابی را اجرا کنند .

دستور توقیف

اعلامیه عارف حاکی است که همه چیز در کشور آرام است ، اما پلیس مرزی دستور یافته است که هر کس از کشور بگریزد یا از واحد نظامی خود جدا گردد یا مظنون باشد توقیف کنند . از اواخر شب رادیو بغداد شروع به پخش تلگراف های حمایت از رژیم از طرف فرمانده کل نیروی هوائی ، فرمانده گارد رئیس جمهور، فرماندهان لشکر ها و فرماندهان پادگان ها و واحد های مستقر در بغداد نمود و اعلام داشت «اقدامات قانونی» علیه توطئه کنندگان بعمل آمده است . این مسئله نشان میدهد که کودتاکنندگان فورا تحویل محاکم نظامی خواهند شد و اعدام خواهند گردید .

مرز ها و فرودگاههای کشورعراق بسته شده و دولت دستور داده است که از ساعت ۶ شب تا ۶ صبح حکومت نظامی برقرار باشد .

انگیزه کودتا همچنان ناشناخته و نامعلوم باقی مانده است . اما از اعلامیه های کوتاهی که در نخستین ساعات کودتا توسط شورشیان پخش

پشت پردهٔ کودتای عراق و عواملی که در آن دخالت داشتند

کودتای نظامی عراق که در ساعت ۵ بعداز ظهر دیروز روی داده بود شکست خورد. نیرو های وفادار بدولت و حکومت ژنرال عارف و البزاز توانستند ژنرال عارف عبدالرزاق رهبر اصلی و دیگر سرکردگان کودتارا بازداشت کنند و نیروی کودتارا سرکوب نمایند.

ژنرال عارف طی نطقی که بهمین مناسبت خطاب به ملت ایراد کرد گفت:

«یك مشت ماجراجو درصدد برآمده بودند خوشبختی مردم را نابود سازند و صلح و امنیت را متزلزل نمایند. اما ارتش ماجراجویان را سرکوب کرد و ماجراجویان اکنون در انتظار سرنوشت شوم خود هستند.»

کودتای دیروز توسط ژنرال عارف عبدالرزاق، که ازعوامل شناخته شده مصر است رهبری می‌شد. ژنرال عارف عبدالرزاق ۷ ماه قبل تحت فشار قاهره زمام دولت عراق را بدست گرفت وبرای اجرای قرارداد مربوط به وحدت مصر و عراق و نزدیکی هرچه بیشتر عراق به مصر درصدد انجام یك سلسله اقدامات حاد برآمد. هنگام تشکیل کابینه ژنرال عارف عبدالرزاق روزنامه های عراق همه اظهار امیدواری کردند که دوران اختلافات خصوصی ورقابتهای شخصی و سیاسی بسر آمده و تشکیل این حکومت بمنزله سرآغاز مرحله تازه انجام اصلاحات عمیق عمرانی ورفرم های سیاسی و تحکیم وحدت اعراب و تثبیت نیروی انقلابی در سراسر دنیای عرب خواهد بود. ژنرال عارف عبدالرزاق بهنگام تشریح برنامه کار دولت خود ضمن تائید این مراتب از مردم خواست که در پشت سرحکومت متشکل شوند تاحکومت اوبتواند تمام خواسته های ملت واز جمله استقرار صلح در شمال کشوررا عملی سازد. اینها وعده هائی بود که از طرف دستگاه های تبلیغاتی ومقامات دولتی بمردم داده می شد و چنین وانمود میشد که هدف از تشکیل کابینه‌ای به ریاست ژنرال عارف عبدالرزاق تنهاو تنها تامین خواسته های مردم است. اما در پشت پرده حوادث بصورت دیگری جریان داشت بطوری که بین آنچه در پشت پرده و آنچه در روی صحنه سیاسی عراق بازی می شد کمترین شباهتی وجود نداشت.

مردم عراق لازم بود فقط درحدود مدتی کمتراز دوهفته صبر کنند تا از آنچه در پشت پرده میگذشت آگاه شوند. تشکیل کابینه عارف عبدالرزاق همزمان شد باتشکیل کنفرانس سران عرب در کازابلانکا. در این کنفرانس همه سلاطین و روسای جمهوری کشور های عربی و از جمله مارشال عبدالسلام عارف و عبدالناصر روسای جمهوری عراق و مصر نیز شرکت داشتند. همه آنها که بازیهای سیاست را تنهادر سطح آن می‌نگرند تصور می - کردند که روابط مصرو عراق در هیچ دوره دیگری مانند آن روز ها گرم وصمیمانه وصادقانه نبوده است.

مردمان خالی الذهن تصور میکردند که دوران رقابت ها و خصومت ها و اختلافات اساسی و تفرقه افکن مصر و عراق پایان یافته و ناصر، که تا حدزیادی نفوذ خودرا در بغداد مستقر ساخته و حتی واحد هائی از ارتش خود راوارد خاك عراق کرده بود دیگر در این کشور بیشتر از آنچه بدست آورده نمی خواهد. حتی بعضی ناظران سیاسی که از اوضاع و احوال خاورمیانه بطور کلی و خصلت توسعه طلبی حکومت خصوصا مصر آگاهی کامل نداشتند اظهار عقیده میکردند که مصر علیرغم عراقی‌ها خواهان وحدت فوری با این کشور نیست. این ناظران مسئله شکست مصریها را در موضوع وحدت با سوریه و افتضاح اخراج مصریان را از این کشور زمینه استدلال خود قرار داده و تحت تاثیر دیپلماسی «آب زیرکاه» مصر و کم اعتنائی ظاهری مقامات مصری به وحدت فوری مصر و عراق و درحقیقت به تسلط کامل و بدون قید و شرط قاهره بر بغداد چنین می گفتند که مصر بآنچه در عراق میخواسته رسیده است و دیگر در جستجوی چیز بیشتری نیست آنها میگفتند اکنون که ریاست کابینه عراق بیکی از عوامل شناخته شده ناصر سپرده شده دیگر از توطئه و انتریك در عراق خبری نخواهد بود، و لااقل از جانب مصر تحریك و خونریزی درعراق تشویق نخواهد شد.

اما چه زود مردم عراق وهمه جهانیان به حقیقت اوضاع و ماهیت غیر قابل تغییر رژیم مصر پی بردند!

گفتیم تشکیل کابینه ژنرال عارف عبدالرزاق مصادف گشت با تشکیل کنفرانس سران عرب در کازابلانکا مارشال عبدالسلام عارف رئیس جمهوری عراق بار سفر مراکش را بربست و برای شرکت در کنفرانس سران عرب خاك کشور خود را ترك گفت. هنگامی که مارشال عارف بغداد را ترك میگفت از آنچه دریشت سرخود میدید راضی بود.

او اطمینان داشت که حالا عوامل مصری همگام با اطرافیان خود او حکومتش را در مدت غیبت او حفظ خواهند کرد و بسیاری دیگر نیز اینچنین فکر میکردند. سرانجام عارف وارد کازابلانکاشد و کنفرانس سران عرب تشکیل جلسه داد.

ناصر درتمام مدتی که جلسات کنفرانس ادامه داشت به صمیمانه ترین وجهی با عارف رفتار می کرد و در جلسات عمومی و خصوصی کنفرانس و در مقابل خبرنگاران و مردم از آینده طلائی روابط «برادرانه و صادقانه» مصر و عراق سخن می گفت، چنانکه گوئی کمترین لکه تیره‌ای در آسمان مناسبات دو کشور و رهبران آنها وجود ندارد. بلکه هر چه هست صداقت است و صمیمیت و برادری.

آن زمان در عین حال مصادف بود با ایامی که قرار دادوحدت دو کشور مصر و عراق تازه به امضاء رسیده بود و در همان زمان شورا های مشترك از نمایندگان دو کشور در کارتهیه مقدمات اجرای قرار دادوحدت بودند.

درچنین شرایطی کار کنفرانس سران عرب روبپایان میرفت که پرده‌ها بالا زده شد. خبراین بود که در بغداد دولت به ریاست ژنرال عارف عبدالرزاق نخست وزیر این کشورو عامل شناخته شده قاهره از غیبت مارشال عارف استفاده کرده و علیه رئیس جمهوری دست به کودتای نظامی زده است! بسیاری ازمردم و حتی رهبران عربی از شنیدن این خبر در حیرتی عمیق فرو رفتند اماتازه گوشه‌ای از حقایق روشن می شد.

مردم، ناظران سیاسی و رهبران عربی از خود می - پرسیدند ناصر دیگر درعراق چه میخواسته است؟ آیا آنچه را که بدست آورده کافی نبوده واودرصدد فتح وتسخیر کامل عراق است؟

اگر ناصر در پی دوستی و همکاری وهماهنگی وهمفکری سیاسی وایدئولوژیکی باعراق بوده پس حالا که همه آنهارا داشته دیگر بخاطر چه چیز بچنان کار مفتضحی دست زده است؟

آیا حالا که عراق حداکثر گذشت ممکنه را در مقابل قاهره بعمل آورده و حتی از قسمتی ازاستقلال و حق حاکمیت خود بسودقاهره صرفنظر کرده پاداشش کودتای نظامی است؟

مردم جهان و بخصوص اعراب از خود سئوال میکردند اگر کسی مانند مارشال عارف همه‌چیز خودرا درطبق اخلاص تقدیم «ارباب بزرك» کندسزای او بنظر «ارباب» مرك است؟ این سئوالات قاهره راگیج می کرد. همه آشکارا میدیدند که نتیجه دوستی با قاهره بکجا میانجامد.

اما آنهاکه سرنوشت مصررا بدست دارند وماده توطئه و تحریك و خرابکاری در خونشان عجین شده قادر نبودند از آنچه در بغداد روی داده و ازتغییراتی که در ذهن مردم نسبت به آنها بوجود آمده بود درس بگیرند آنها حساب کرده بودند که کودتا صد در صد موفق میشود و معنی این امر آن بود که یکی از رقبای اصلی قاهره در دنیای عرب نه تنها برای همیشه از میان میرود بلکه قدرت و ثروت آن بدست رهبران قاهره قرار خواهد گرفت.

بنظر رهبران قاهره این پیروزی عظیم سیاسی و دست یابی به ثروت بیحساب نفت عراق کاملا ارزش نارضائی های مردم را داشت. اما حساب قاهره درست نبود.

کودتای نظامی ژنرال عارف عبدالرزاق شکست خورد. همین ژنرال عبدالرحمان عارف، رئیس جمهوری امروز عراق، نیرو های کودتا راسرکوب کرد. ژنرال کودتاچی همراه بازن وفرزندان خود از بغداد به قاهره پرواز کردودرهمان زمان مارشال عارف رئیس جمهوری عراق که توطئه ناصر علیه او صورت گرفته بود از کازابلانکا وارد قاهره شد.

حالا عامل توطئه وقربانی توطئه هردو درقاهره بودند و این برای هرحکومت باپرنسیبی حادثه‌ای ننگین بود امابرای حکومت مصر نه!

قاهره هنگامی که دست خود را روشده دید درصددبرآمد تاآنجا که ممکن است بااستفاده از هوچیگری سیاسی آب رفته را بجوی بازآورد.

مطبوعات و رادیو های مصر که کودتارا شکست خورده دیدند دندان روی جگر گذاشتند و به انتقاد ملایمی از آن تن دادند. حسین هیکل سردبیرالاهرام، و سخنگوی رسمی ناصر درمقاله‌ای در روزنامه‌اش نوشت که ژنرال عارف عبدالرزاق نمی‌بایستی باین زودی دست باقدام تندی مانند کودتا بزند. اوبایستی صبر میکردتاببیند آیا میتواند اختلافات خودرا بامارشال عارف از راههای مسالمت آمیز حل کند یانه. ژنرال عارف عبدالرزاق کمتر از دوهفته در سمت نخست وزیری عراق بود و این مدت کافی نیست برای آنکه اوتمام امیدهای خودرا برای رسیدن بهدف‌هایش از طرق معمولی از دست بدهد.»

مصریها تلاش خودرا برای دلجوئی از مارشال عارف ادامه دادند ووانمود کردند که ژنرال عارف عبدالرزاق ضمن آنکه بامصر «دوستی» نزدیك دارد درمورد کودتاعلیه عارف سرخود وبدون جلب موافقت قاهره اقدام کرده است.

این مسئله که مصریها تاچه حد توانستند اعراب و بخصوص عراقی‌هارابه بیگناهی خود متقاعد سازند مورد بحث نیست.

آنچه بخصوص توجه همگان را جلب کرده کودتای بعد از ظهر دیروز عراق است که رهبری و سر کردگی آن باز هم بعده همین ژنرال عارف عبدالرزاق بود.

عارف عبدالرزاق پس از شکست کودتای اول خود به قاهره گریخت و دولت وقت عراق از مصر خواست او را نه برای مجازات بلکه دست کم بخاطر رعایت ظاهری تشریفات تحویل مقامات عراق دهد. اما مصر این تقاضا را نپذیرفت در آن زمان ممکن بود تصور شود که این اقدام مصر صرفا بخاطر حمایت ازعامل شکست خورده‌اش می باشد، اما امروز دیگر همه میدانند که عبدالرزاق را چرا در قاهره نگهداشتند. عبدالرزاق عارف در مصر ماند تا تحت حمایت مستقیم ناصر مقدمات کودتای تازه ای را فراهم آورد.

مصریها پس از آنکه وسایل اولیه کودتا را فراهم کردند او را به سوریه فرستادند و او از آنجا، در لحظه ای که پیروزی را در یك قدمی خود میدید بخاك عراق قدم گذاردو در راس توطئه‌گران قرار گرفت وماجرای کودتای دیروز بوجود آمد. اما توطئه ناصر بار دیگر مفتضحانه شکست خورد و کودتا عقیم ماند.

اینبار دیگر عامل توطئه‌گر مصریها نتوانست فرار کند وبه قاهره، این کانون توطئه و تحریك و خونریزی، بگریزد. او اکنون در دست عدالت گرفتار آمده است و بقول ژنرال عارف رئیس جمهوری عراق «ماجراجویانی که در صدد برآمده بودند خوشبختی مردم را نابود سازند وصلح وامنیت را متزلزل نمایند سرکوب شده‌اند و اکنون در انتظار سرنوشت شوم هستند.»

اما آیا قضیه را باید بهمین‌جا خاتمه یافته تلقی کرد و با مجازات چند افسر عراقی و در راس آنها ژنرال عارف عبدالرزاق، پرونده این توطئه بزرك را بست؟

آیانباید بسراغ کانون توطئه ها رفت و آن را یکباره زیر ورو ساخت و مردم دنیای عرب وهمه مسلمانان جهان و بالاخص خاورمیانه را از این کابوس وحشتناك رهانید؟

آیا این مسخره نیست که دنیای امروز شاهد آنهمه توطئه وانتریك و شارلاتانی سیاسی باشد و دم بر نیاورد؟ و آیا سکوت جهانیان و قبل از همه دنیای عرب در مقابل آنهمه اقدامات عجیب و غریب حکومت ناصر، او را بادامه باین‌وضع ترغیب نخواهد کرد؟

ناصر امروز چون قداره‌بندی، در صحنه سیاست خاورمیانه جولان میدهد و عربده های مستانه می کشد. او بهیچ اصل و بهیچ‌پرنسیبی پای بند نیست. اوبوئی از انسانیت نبرده است. دوستی سرش نمی شود به معنویات واخلاق می خندد، به استقلال آزادی کشور ها چون بازیچه بازی های کودکانه‌اش می نگرد. عربده میکشد، کودتامیکند، طرح توطئه می ریزد، قشون کشی میکند، خون می ریزد، آدمکشی میکند تروریست هایش را آشکارا به دفتر روزنامه های مخالف میفرستد ومخالفان را درخونشان می غلطاند، غذای روزمره مردمش را بااسلحه عوض میکند و تیغی را که بدین ترتیب بدست می آورد در قلب مردمان فرو میکند.

آیا ما بدوران بربریت بازگشته‌ایم؟ آیا قانون جنگل برخاورمیانه حکومت میکند؟

چرا آنهمه شخصیت های بزرك جهانی، آنهمه سازمان های بزرك وپرطمطراق بین - المللی، آنهمه قدرت‌هائی که گاهگاه بیاد انسانیت نیافتندو از تضییق حقوق انسانی، دراین یاآن نقطه جهان ناله می کنند. درمقابل ناصر، این مجسمه همه‌زشتی‌ها و پلیدی‌های همه دوران های گذشته سکوت کرده‌اند؟ چرا کشور های کوچك درمقابل این قداره کش دوران آرام نشسته‌اند؟ چرا امریکائیان به‌او غذا میدهند؟ مگر نیست که او همه توطئه ها و تحریك هایش را علیه ملت های دیگر به‌پشتوانه همین کمك ها ادامه میدهد؟

اکنون وقت آن رسیده است که بهمه این سئوال ها پاسخ داده شود. مردم منتظرند و این‌بار دیگر نمی‌توان از پاسخ گفتن به آنها طفره رفت.

***

مابسهم خود به‌عنوان یك ملت صلحدوست که جز آزادی واستقلال و خوشبختی دیگران رانمی‌خواهد از هرگونه خونریزی، توطئه وتحریك علیه دیگران بیزاریم و مایلیم که باهمه کشور ها وملت ها دوست باشیم. ما آرزو داریم که همه ملت ها در صلح ودوستی بسر برند و بخصوص خاورمیانه وهمسایگان ما از نعمت آزادی واستقلال و رفاه کامل برخوردار باشند. وبهمین سبب نمی‌توانیم نسبت باین مسئله بی توجه باشیم که هرگاه در کشور همسایه ما عراق کششی بدین سوی یعنی بسوی استقلال وآزادی کامل از هرگونه قیدو بند خارجی پیداشده عوامل مصری سربرداشته‌اند و بهر وسیله ممکن برای برگرداندن جریان مخالف دست زده‌اند. برای ما توجه باین مسئله جالب است که رهبران عراقی در این اواخر از دوستی و تفاهم کامل با ایران سخن می گفتند دکترعبدالرحمن البزاز نخست وزیر این کشور هفته گذشته گفته بود که عراق میتواند با ایران وترکیه و پاکستان در تفاهم ودوستی کامل بسر برد.

ما ازاین بیانات خوشحال شدیم. زیرا نشانه آن بود که همکاری های ثمربخش منطقه‌ای، که در همکاری ایران و ترکیه و پاکستان بطرزی درخشان تجلی کرده، توجه عراقی‌ها را بخود جلب کرده‌است و آنها نیزبه‌اهمیت وتاثیر شگرف این همکاری‌ها در تثبیت صلح و امنیت منطقه وکمك به‌پیشرفت آزاد ممالك خاورمیانه واقف شده‌اند. این اظهارات که بخصوص باصلح باکردها همزمان بودنشان میداد درعراق جریان های موافقی در جهت منافع مردم سراسر خاورمیانه بوجودآمده و رشد می‌یابد. این جریان‌ها درترکیه وپاکستان و دیگر کشورهای منطقه نیز باحسن استقبال روبروشد. دراین لحظه بود که قاهره احساس خطر کرد و در آغاز درصددبرآمدازراه تهدید وارعاب عراق را از افتادن براه تازه بازدارد ووقتی دراین مورد تبرش بسنك خورد تیغی را که درآستین پنهان کرده بودبیرون آورد و به‌آخرین دستاویز سیاسی‌اش یعنی کودتای نظامی متوسل شد.

کاخ عارف بمباران شد

البزاز

عبدالسلام عارف

عبدالکریم قاسم

متن بیانیه عارف

ژنرال عبدالرحمن محمد عارف رئیس جمهور عراق پس ازشکست کودتای نافرجام بیانیه زیر را از رادیو بغداد انتشار داد:

هموطنان گرام، برادران و فرزندانم در نیروهای مسلح کشور بسیارخوشوقتم که باطلاع عموم برسانم که اقدام مذبوحانه عده‌ای دست نشانده و اجیر که بعد از ظهر امروز (دیروز) میخواستند کشور را دچار کشتار وناامنی سازند باهمت ارتش دلیر چهاردهم تمرز کشور درهم شکسته شد. وتمام طرح کنندگان واغلب شرکت کنندگان درکودتا دستگیر و بزندان تحویل گردیدند. این عده بزودی طبق قانون تحت بازجوئی و محاکمه قرارخواهند گرفت.

عارف درپایان بیانیه خود خاطر نشان ساخته است: دراین شب مبارك، شب تولد حضرت پیغمبر، دست خودرابسوی درگاه خداوند دراز میکنیم واز وی میخواهیم که مارا در کنف خویش محفوظ دارد.

«عبدالرحمن محمد عارف»

بقیه از صفحه اول

ناگزیرشان خواهد سپرد».

❋ جریان کودتا

اگرچه رادیو بغداد بعداجزئیات کودتاو نحوه سرکوبی آنرا فاش نکرده اما چنین معلوم میشود که در ساعت ۲ بعداز ظهر پنجشنبه (بوقت تهران) رادیو بغداد پس از پخش چند موزیك نظامی شروع به پخش سه اعلامیه از طرف «فرماندهی ملی شورای انقلابی»

طرفداری از دولت

رادیو بغداد از لحظه اعلام شکست کودتا مرتبا سرود های ملی و مارش های نظامی مینوازد و تلگرافهای طرفداری از عبدالرحمن عارف رئیس جمهورعراق راکه از فرماندهان نظامی و مردم عراق مخابره میشود قرائت میکند.

ژنرال محمد نوری خلیل فرمانده لشکر ۵ - ژنرال فیصل الانصاری فرمانده لشکر ۲ - ژنرال حسین حلمی فرمانده لشکر یکم و ژنرال حسن صبری محمدعلی فرمانده نیروی میدان در راس کسانی بودند که طی تلگراف هائی وفاداری خودرا به حکومت عبدالرحمن عارف اعلام داشتند. استانداران استانهای عراق نیز طرفداری خود را از عبدالرحمن عارف اعلام داشتند.

منع عبور و مرور

طبق اعلامیه‌ای که از طرف عبدالرحمن البزاز نخست‌وزیر عراق صادر شد، از ساعت ۱۱ دیشب تاساعت ۶ بامداد امروز مقررات منع عبور و مرور در بغداد اجرا شد.

دستگیر شدگان

رادیو بغداد - هشت‌نفر از شرکت کنندگان در کودتای بعداز ظهر دیروز دستگیر شده وزندانی شدند، این عده عبارتند از محمد مجید - نهادفخری - طه‌شناوه - عبدالامیرالربیعی - رشید محسن و یکنفر دیگر.

فرودگاه باز شد

فرودگاه بغداد ساعت ۹ر۲۷ دقیقه بعداز ظهر دیشب به‌فرودگاه مهرآباد اطلاع‌داد که فرودگاه بروی هواپیما هابازشده‌است.

ارتباط فرودگاه بغداد بافرودگاه تهران از ظهر امروز قطع شده‌بود. بریاست عارف عبدالرزاق نمود و از پرزیدنت عارف خواست که برای احتراز از خونریزی تسلیم شود. گزارش های رسیده از سفارت امریکا در بغداد حکایت میکرد که تانك ها وهواپیما های جت به‌کاخ رئیس جمهوری حمله کردند ومدتها صدای تیراندازی در خیابان های شهر شنیده میشد. در حدود دو ساعت بعد از آنکه رادیو بغداد شروع به‌پخش اعلامیه شورای انقلابی کرد، برنامه قطع شد اما ساعتی بعد باردیگر صدای آن شنیده شد، لیکن این بار رادیو اعلامیه پرزیدنت عارف را پخش کرد مبنی براینکه تلاش برای کودتا سرکوب شده است.

لحن آرام

اعلامیه های دولت عراق ماهیت کودتا کنندگان ناکام را «جزعارف عبدالرزاق» برملا نکرده و آنها را ماجراجویان منفوری که به عمل ابلهانه دست زده‌اند نامیده است. با آنکه در اعلامیه ها گفته شد خطاکاران به سرنوشت اجتناب - ناپذیرشان سپرده خواهند شد اما لحن اعلامیه‌های ضد کودتاآرام است واز «ماجراجوئی» و «عمل احمقانه» آنهام نام برده شده است نه خیانت و جنایت که معمولا در این موارد بکودتاچیان نسبت داده میشود. این نرمی لحن اعلامیه ها به نظر برخی از ناظران نشان میدهد که ژنرال عارف والبزاز قصد ندارند اقدامات شدیدی علیه کودتاچیان بعمل آورند.

ناظران همچنین میگویند. با آنکه اعلامیه های دولتی بر روی امواج‌عادی رادیو بغداد پخش میشد، اماوسیله‌ای در دست نیست که معلوم شود آیا از طرف شخص پرزیدنت عارف صادر شده‌اند یانه.

فاجعه و مصیبت

در تهران خبر های رادیو بغدادکه اعلامیه امضاء شده توسط پرزیدنت عارف را پخش میکرد شنیده شد. در این اعلامیه کودتاچیان متهم شده‌اند که میخواسته‌اند «فاجعه و مصیبتی» در عراق ایجاد کنند اما «شکست کامل و تمام» خوردند ودولت کاملا بر اوضاع مسلط است.

اعلامیه دوم که توسط پرزیدنت عارف امضاء شده حاکی است «باصطلاح رهبران کودتا» توقیف‌شده‌اندودستور توقیف همه عناصر مظنون ومشکوك صادر گردیده است.

طرفدار مصر

دراین اعلامیه از یکی از رهبران کودتا بعنوان «ژرژ بخاش» نام برده شده. بخاش یکی از رهبران «نهضت ملی عرب» است که سازمانی است سیاسی و طرفدار مصر. عبدالرزاق رهبر کودتانیز عضو همین سازمان است. اما رادیو افشا نکرد که عبدالرزاق که در مصر بسر میبرد چگونه توانسته است خود را به‌موصل برساند.

لغو پرواز به بیروت

کارکنان برج‌مراقبت فرودگاه بیروت گفتند که بافرودگاه بغداد تماس رادیوئی گرفتند و اطلاع یافته‌اند که پرواز عادی هواپیما ها از بغداد به بیروت ملغی گردیده است. فرودگاه بغداد دلیل لغو این پرواز ها را ذکرنکرد.

اما تصور میرود که خود کودتا در موصل در حدود ساعت ۲ و نیم بعد از ظر (بوقت تهران) رخ داده‌باشد در این ساعت رادیو بغداد اخبارعادی خود را میداد و اعلام کرد که قرار است عبدالرحمن البزاز نخست وزیر صبح جمعه برای بازدید رسمی عازم ترکیه شود.

این نشان میداد که در میان محافل‌دولتی هیچگونه‌انتظار وعلامتی مبنی‌بروقوع کودتا مشهود نبوده‌است.

صبح پنجشنبه عدنان پاچه‌چی‌برای شرکت در سالگرد استقلال الجزایر همراه سلمان صوفانی وزیر اموراتحاد سوسیالیستی عرب عازم الجزایرشده بود. این دونفر از فرودگاه بیروت در ساعت ۳ بعد از ظهر عازم پاریس شدند و هیچکدام خبرنداشتند که در کشورشان عراق وضع غیر عادی‌پیش آمده است.

خبری نبود

موکل‌المقی کاردار سفارت عراق در دمشق گفت از ساعت نیم بعد از ظهر در تماس رادیوئی با دولت خود بود و متن کامل پیشنهاد های البزاز را برای جنك کرد ها شنیده است و در آن موقع هیچ خبری از کودتا نبوده است.

در بیروت گفته میشود احتمال می رفت که البزاز از نارضایتی بعضی‌از افسران‌ارتش‌در حل‌وفصل‌مسئله‌کردها نگران‌بوده‌است‌زیرا افسران‌ارتش‌عراق که در عرض پنجسال نتوانسته اند کرد ها را مطیع و منقاد سازند، میل نداشته اند که قضیه سادگی حل شود. تصور میرود که البزاز احتمال کودتائی را میداده است

ادامه جنك

با آنکه رادیو بغداد اعلام کرد که کودتای طرفداران ناصر به‌شکست منجر شده و رژیم عارف بر اوضاع مسلط است، ناظران سیاسی دربیروت میگویند که بعد از صدور دو اعلامیه عارف، رادیو بغداد که قبلا مدتی سکوت کرده بود بار دیگر قطع شد و این نشان میدهد که جنك برای تصرف نقاط مهم شهر در جریان‌است و یا آنکه‌فرستنده های رادیوئی‌آسیب دیده‌اندومشغول ترمیم آنها میباشند.

بیوگرافی عارف

ژنرال عبدالرحمان عارف رئیس جمهوری عراق که کودتای دیروز علیه او صورت گرفت در حدود ۵۰ سال دارد کمتر از ۱۱ هفته قبل بدنبال مرك برادرش مارشال عبدالسلام عارف قدرت رابدست گرفت. عبدالسلام عارف دریك طوفان شن درشمال عراق براثر سقوط هلیکوپترش کشته شد. قبل ازریاست جمهوری، ژنرال عارف کفیل‌ستاد آرتش بود و در کودتای فوریه ۱۹۶۳ علیه ژنرال عبدالکریم قاسم به برادرش عارف کمك کرد. پرزیدنت عارف یك سرباز پیاده نظام است و در سال ۱۹۳۷ از آکادمی نظامی فارغ‌التحصیل شده است. او سالها فرماندهی لشگر های زرهی و پیاده نظام را بعهده داشته اما هیچگاه دانشگاه ستاد را طی نکرده‌بودو بهمین‌دلیل بعضی از افسران عالیرتبه با نظر تحقیر باو مینگریستند.

۳ اعلامیه کودتا

بقیه ازصفحه اول

عدالت برقرار باشد زمام امور را بدست گرفت. شعار شورای انقلاب عراق وحدت و سوسیالیسم است. شورای انقلاب‌عراق کوشش میکند که اتحاد و یگانگی کشور را حفظ نماید ومسئله‌شمال را طبق اعلامیه‌ای که دولت سابق دیشب صادر نمود حل نماید. شورای انقلاب قوانینی جهت بهبود وضع کشاورزی و بهداشتی و رفاه کارگران وضع خواهد کرد و اختلافات طبقاتی را از بین خواهدبرد وفقر وبیماری را ریشه کن خواهد ساخت. سیاست دولت انقلابی درچهار چوب سیاست جهان عرب ادامه‌می یابد شورای انقلاب عراق تاکید می کندکه نسبت به‌تصمیمات قبلی کنفرانس‌های اعراب و جامعه عرب و قرار داد وحدت بین عراق‌و مصر بامضاء رسیده‌احترام می گذارد.

در اعلامیه دوم از پرزیدنت عارف خواسته شده «از مخفی گاه‌خود بیرون‌آید» و تسلیم شود. در این اعلامیه خطاب بمردم عراق گفته‌شد رهبران عراقی‌آرمانهای کرد های سال ۱۹۵۸ را تحریف کرده و کشور را بد رهبری نموده‌اند.

در اعلامیه سوم گفته میشود که رژیم جدیدعراق‌همه‌تعهدات خارجی رامحترم خواهدشمرد و هیچ‌تغییری در سیاست خارجی نخواهد داد.

در فرودگاه مهرآباد تهران مقامات فرودگاه گفتند که همه ارتباطات رادیوئی با فرودگاه بغداد قطع‌شده است.